

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ, ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Кафедра журналістики та філології

**ВТРАТИТИ СВІЙ ДІМ: ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ.
ДОБІРКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ**

Losing your home: life after the war. A selection of journalistic materials

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студента спеціальності «Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТз-83-0с
Дмитренко Анни Сергіївни

Науковий керівник:
Жиленко Ірина Рудольфівна,
доктор філологічних наук, доцент

Суми 2022

Дмитренко А.С. «Втратити свій дім: життя після війни. Добірка журналістських матеріалів» [Текст] : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра; спец.: ЖТз-83-0с Журналістика / А.С.Дмитренко ; наук. керівник І.Р.Жиленко. – Суми : СумДУ, 2022. – 26 с.

Робота має творчий характер. Основною метою кваліфікаційної роботи є створення добірки журналістських матеріалів у жанрі проблемного нарису, у якому розглядається проблема втрати житла у зв'язку з війною в Україні. Розглянуто історії двох жінок.

Основна мета творчого проєкту – дати людям віру у те, що український народ дуже працелюбний, і ми зможемо повернути своє життя не дивлячись ні на що.

Ключові слова: художня публіцистика, проблемний нарис.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	Ошибка! Закладка не определена.
ВСТУП	4
1. Нарис у системі жанрів журналістики	6
2. Обґрунтування інформаційного проєкту на основі аналізу інтернет- видань	10
3. Специфікація творчого проєкту	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	19
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ	20
ВИСНОВКИ	25

ВСТУП

Нарис – це жанр художньої публіцистики, призначений для дослідження соціально значимих особистостей та явищ шляхом створення журналістом їхнього документального образу.

За тематичним принципом сюжетні нариси поділяються на три види: портретний, художній та проблемний.

Предмет дослідження у портретному написі – особистість. Найважливішими компонентами у розкритті особистості героя є моральна (наприклад, його система цінностей), психологічна (характер, темперамент), інтелектуальна (думки, ідеї) і творча сторони його життя. Допускається вивчення людини через її біографію, проте в такому разі, крім художності, матеріал повинен мати авторський аналіз дій і вчинків героя. Портрет може бути як індивідуальним, так і колективним.

Сюжет художнього нарису не має адресата, відрізняється узагальненістю, слугує виразом почуттів та емоцій автора.

За основу проблемного нарису береться конфліктна ситуація. На відміну від аналітичних жанрів, які також засновані на дослідженні проблеми, з'ясуванні причин її виникнення та пошуку рішення, в написі проблема не представляється у вигляді статистики, узагальнень та висновків. Ситуація, що склалася – це «перешкода, яку намагаються подолати цілком конкретні люди з їхніми перевагами і недоліками. Крім того, проблемному напису властива передача справжніх емоцій героїв, а часом і своїх, авторських переживань, викликаних досліджуваною проблемою.

Напевно, одним із найскладніших щодо підготовки, є проблемний нарис. «За своєю логічною конструкцією, на думку О.О. Тертичного, – проблемний нарис може бути подібний до такого представника аналітичних жанрів, як стаття. Причиною такої подібності виступає насамперед домінування в ході відображення проблемної ситуації дослідницького початку. Як і у статті, у проблемному написі автор з'ясовує причини виникнення тієї чи іншої

проблеми, намагається визначити її подальший розвиток, виявити шляхи вирішення» [13, с. 255].

Мета кваліфікаційної роботи – підготувати добірку журналістських матеріалів у жанрі проблемного нарису та створити власний проєкт.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати низку **завдань**, а саме:

- узагальнити знання з теорії нарису у системі журналістики;
- простежити за матеріалами нарисів в інтернет-медіа, розглянути їхній змістовий контент та жанрову своєрідність;
- написати власні матеріали у жанрі проблемного нарису стосовно втрати житла у українців через війну.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається із пояснювальної записки (яка містить вступ, у якому визначено актуальність, мету і завдання); обґрунтування власного творчого проєкту і його специфікації; списку використаних джерел. У другому розділі подано авторські проблемні нариси на тему «Втратити свій дім: життя після війни». У висновках наводяться узагальнення за результатами роботи.

1. НАРИС У СИСТЕМІ ЖАНРІВ ЖУРНАЛІСТИКИ

Зміна медіа-ландшафту останнім часом характеризується цілою низкою аспектів, що визначають активну трансформацію не лише економіки, техніки та технології засобів масової інформації, а й, власне, контенту, запропонованого аудиторії. Так, спрощення технології виробництва та трансляції публіцистичних творів стало своєрідною передумовою для експансії так званої «цивільної журналістики», схильної до суб'єктивізму, емоційності, есеїстичності. Цей процес природно привів засоби масової інформації до активізації образного початку в інтерпретації різних фактів реальності – як на рівні їх констатації, так і на рівні осмислення. У цьому сенсі нарисовий компонент медіа-тексту почав проявляти себе дедалі активніше у різних типах ЗМІ, і це закономірно, адже нарисовий компонент характеризується такими ознаками, як:

- у центрі твору знаходиться конкретний герой;
- яскраво виражена авторська позиція (персоніфікація);
- оповідання ведеться на стику документальності та художності;
- у мові героїв чи автора присутні розмовні конструкції;
- у матеріалі використовуються художні виразні засоби нарису.

Ці риси, безсумнівно, відповідають запитам сучасного медіа-середовища, ландшафт якого останнім часом зазнає суттєвих змін [10, с. 44].

Крім того, процес прояву нарисового компонента в різних типах ЗМІ набув наскрізної, всепроникливої форми у зв'язку з таким явищем, як конвергентність (коли на різних платформах йде розповідь про один і той самий факт реальності). Разом з тим звернення до нарисового компонента стало своєрідним викликом для цивільного сектору журналістики, адже написання якісного нарису потребує не лише таланту, а й високого рівня

професіоналізму. У цьому сенсі саме образність медіа-тексту стає одним із ключових параметрів оцінки якості твору.

Нарис являє собою розповідь про дійсну подію, людину або явище. Журналістський нарис відрізняється від літературного нарису достовірністю фактів. У журналістиці нарис – найоб'ємніший жанр, тоді як у літературі – невеликий. Завдання автора при написанні нарису – проаналізувати факти, пропустити через себе та описати через призму свого авторського сприйняття [6, с. 321].

У нарисі називаються реальні імена та прізвища героїв, місця події, описується реальна обстановка, вказується час дії, використовуються образотворчі засоби. Оповідання в нарисі може вестись від 1-ої або 3-ї особи. Автор може бути безпосереднім учасником подій.

Особливу роль у нарисі відіграють пейзажі, які допомагають розкрити обстановку, зрозуміти емоційно-психологічний стан героїв.

У нарисі використовують два види сюжетів: простий та просторово-часовий. Простий сюжет відповідає реальному ходу подій. Просторово-часовий сюжет – коли події можуть відбуватися в тому самому просторі, але в різний час, або в один і той же час але в різних місцях [4, с. 2].

За видами нариси поділяються на описові, сюжетні, побутові, документальні та профільні.

Описові нариси змальовують події у хронологічному порядку. Вони поділяються на подієві та подорожні. Подієві нариси присвячені будь-якій події, явищу. Подорожні нариси розповідають про дорожні враження, включають замальовки природи, побуту людей [5, с. 221].

Сюжетні нариси відрізняються постановкою проблеми, складністю відображення життєвих колізій та поділяються на:

1. Портретний (містить внутрішній та зовнішній портрет героя, опис його почуттів, думок, вчинків);

2. Проблемний (головне не людина, а її ставлення до проблеми яка зазначається у тексті).

3. Художній (не має адресата, відрізняється узагальненістю, слугує виразом почуттів та емоцій автора) [8, с. 297].

Розглянемо більш детально особливості написання проблемного нарису, адже саме проблемний нарис є основною темою дослідження, у рамках якого буде розроблено наш проєкт: «Втратити свій дім: життя після війни».

До жанрових особливостей, властивих нарису, належать: художня образність; емоційна насиченість; присутність елементів публіцистичного та художнього стилю мовлення; наявність авторської думки; описувані події та персонажі, взяті з реальної дійсності; актуальність та злободенність досліджуваної проблеми; відносна стислість викладу матеріалу та конкретність; об'єднання репортажного та дослідницького (аналітичного) початку; залежно від теми стиль написання нарису може бути формальним чи неформальним (частіше); зустрічаються сленгові та жаргонні слова, застосовується специфічна термінологія; для підтвердження погляду автора використовуються факти, свідоцтва, цитати, конкретні дані, формули розрахунку, найменування та ін. [2, с. 49]

Найбільш «яскравими» стильовими особливостями нарису є наступні:

1. Виражена позиція автора. Вся розповідь пов'язана з авторською думкою та поглядом на ситуацію. Нерідко, автор нарису виступає у ролі дійової особи, взаємопов'язаної з головним героєм.

2. Діалог із читачем. Використовуючи різні стилістичні прийоми, автор прагне викликати в читача інтерес і емоційно залучити його у сюжет свого нарису, зробивши таким чином його учасником описуваних подій.

3. Документальність. При написанні нарису автор насамперед спирається на факти. Тому часто в нарисі зустрічаються різні формули розрахунку, статистичні дані, специфічні терміни [12, с. 239].

Прийнято виділяти три способи структуризації нарису:

1. Хронологічний. Використовуючи даний метод, автор описує події, явища, життєві ситуації в їхній тимчасовій послідовності.

2. Логічний. Полягає в тому, що автор нарису веде розповідь, ґрунтуючись на логіці причинно-наслідкових зв'язків. У цьому нарисі відсутня суворая тимчасова послідовність, головне – логіка дослідження.

3. Змішаний чи вільний спосіб оповіді. Така структура нарису є найбільш популярною в періодичній пресі, вона багатогранна та поєднує в собі елементи хронологічної та логічної структури [7].

У проблемному нарисі перед автором стоять такі завдання: з'ясувати причини виникнення проблемної ситуації, спробувати визначити її подальший розвиток та визначити можливі шляхи вирішення [14, с. 262].

Проблемна ситуація не описується просто у вигляді набору деяких цифр, суджень, фактів, а представляється у тексті як певна перешкода, яку реально існуючі люди зі своїми перевагами та недоліками, характером, світоглядом та цінностями намагаються вирішити [3, с. 56].

Найчастіше сама проблема виникає і натомість конфлікту інтересів. Досліджуючи цей конфлікт, автор може дістатись до суті проблемної ситуації. Сам процес спостереження за конфліктом викликає емоції та залучення як з боку читача, так і самого автора нарису. Це і робить нарис «живим» та цікавим [9, с. 61].

Журналіст може наводити в тексті різні паралелі, асоціації та порівняння, іноді навіть відступати від основної теми нарису [1, с. 161].

Завдання автора полягає не скільки у передачі читачеві вже наявних фактів та відомостей про проблемну ситуацію, скільки у наданні таких фактів, які автор під час збору та підготовки інформації знайшов та з'ясував самостійно [10, с. 112].

У кваліфікаційній роботі ми з'ясуємо особливості сюжетних (портретний, художній, проблемний) нарисів у сучасних текстах ЗМІ, зокрема – розглянемо статистику використання проблемного нарису. до якого звертаються автори статей при порушенні проблеми втрати житла через ситуацію війни в Україні.

2. ОБҐРУНТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОЄКТУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ

Щоб з'ясувати, до якого з трьох видів нарисів найчастіше вдаються журналісти при написанні статей, ми проаналізували контент інформаційного інтернет-видання «Українська правда» [11]. Для аналізу ми обрали матеріали, які виходили протягом березня-квітня 2022 року. У загальній кількості проаналізували 139 матеріалів різної тематики. У ході дослідження встановили, що портретний нарис склав 39%, художній 5% проблемний – 56% усіх проаналізованих нами текстів (рис. 1).

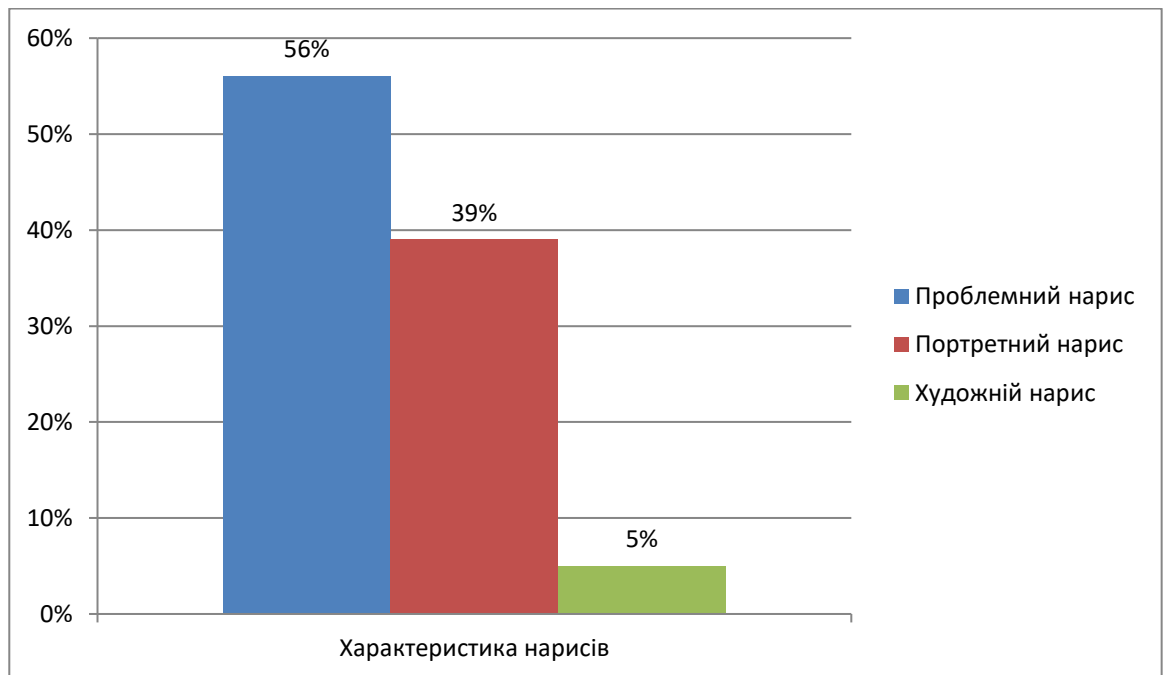

Рис. 1. – Характеристика нарисів за видами

До речі, 20% склали нариси, які висвітлюють питання втрати житла. Питання мистецтва склали 5 %, здоров'я та волонтерство 12 %, історії 5 %, політика 10%, війна 38%, освіта 5% (рис. 2).

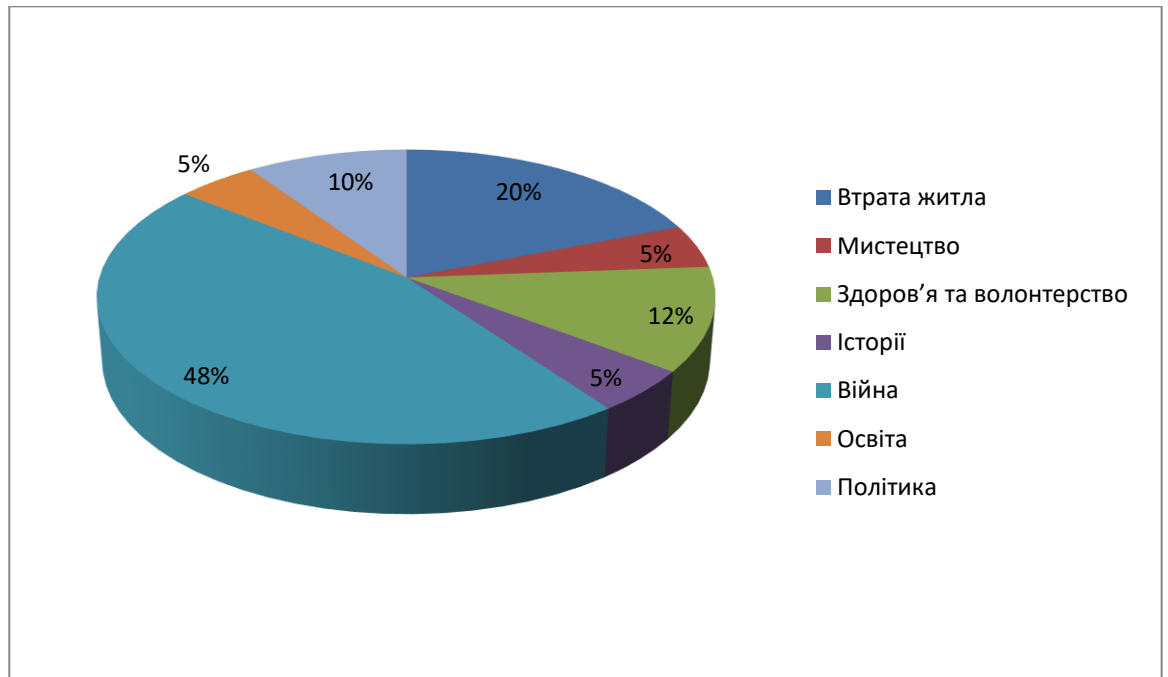

Рис. 2. – Тематична характеристика нарисів «Української правди» надруковані у березні-квітні 2022 року

Як бачимо, тема втрати житла у зв'язку з подіями в Україні наразі дуже актуальна та займає 2 місце у аналізованих нами текстах ЗМІ. До речі, слід зазначити що усі теми розглядаються скрізь призму війни.

У ході дослідження ми зробили висновок, що нарис зустрічається на сторінках сучасних ЗМІ вкрай рідко. Справа в тому, що цей жанр став не вигідним. Адже у будь-якому доброму нарисі так чи інакше відображаються вічні моральні цінності, а кому це треба? Головний акцент робиться на негативну інформацію, оскільки вона найкраще приковує увагу, найбільше бере за душу. Але, на щастя, повноцінні нариси остаточно не зникли зі сторінок ЗМІ.

Наступним кроком був аналіз нарисів, які описують проблему втрати житла, що являє великий інтерес у нашому дослідженні. У процесі аналізу ми звертали увагу на дату виходу матеріалу, його автора, назву та вид сюжетного нарису для того, щоб визначити пріоритети інтернет-видання «Українська правда» стосовно використання того чи іншого виду нарису згідно з

зазначеною проблематикою. Усього ми проаналізували 14 нарисів. Систематизований та опрацьований матеріал зазначено у табл.1.

Таблиця 1 – Характеристика видів нарису в аналізованих текстах, які розкривають питання втрати житла та життя після війни (на матеріалі інтернет-видання «Українська правда» [11] за період березня-квітня 2022 року)

№	Дата виходу статті	Назва статті	Автор	Вид нарису
1	1 березня 2022	«Танки і янголи. Українські діти малюють війну»	Олена Барсукова	Проблемний
2	3 березня 2022	«Як зібратися до купи, позбутися синдрому "все пропало" та не зламатися в кризовий час. Поради психотерапевток»	Валерія Меренкова	Проблемний
3	4 березня 2022	«"Вдалося виїхати, і почуваюся зрадником": як приборкати	Вікторія Андрєєва	Проблемний

№	Дата виходу статті	Назва статті	Автор	Вид нарису
		провину вцілілого»		
4	5 березня 2022	«Як українці тікають від війни. Записки з Вінниці»	Леся Кесарчук	Художній
5	6 березня	«"Ми – в безпеці. Хоча я до цих пір смикаюсь, коли чую якісь шуми". Як українці шукають прихисток за кордоном»	Яна Осадча	Портретний
6	10 березня	«Дізнався про смерть рідних у Twitter. Батько вбитої росіянами сім'ї розповів про трагедію в Ірпені	Олена Барсукова	Проблемний
7	13 березня	«По інший бік страху: що відбувається на залізничному вокзалі Львова в час війни»	Вікторія Андреева	Проблемний

№	Дата виходу статті	Назва статті	Автор	Вид нарису
8	26 березня	«Маленького Дмитрика більше немає. Спогади бігуна з Чернігова, який втратив сина через обстріли окупантів»	Наталія Найдюк	Проблемний
9	31 березня 2022	«Як 9-річний Максим з Чернігова подолав 1000 км з чужими людьми, щоб зустрітися з мамою»	Наталія Найдюк	
10	1 квітня 2022	«Біле піаніно: оповідання про і для дітей українських біженців	Олександр Гаврош	Художній
11	4 квітня 2022	«Ми настільки сильні, наскільки нам дозволяють. Міжнародний Червоний Хрест	Катерина Хорошак	Портретний

№	Дата виходу статті	Назва статті	Автор	Вид нарису
		про роботу в Україні, офіс в Ростові та депортацію українців»		
12	6 квітня 2022	«Лишила ключ сусідці, а через день її знайшли мертвою»: історії українок з евакуаційного автобуса»	Вікторія Андреева	Портретний
13	8 квітня	«Міста, яке любила, більше немає". Історії тих, кому вдалося вибратися з окупованого Ізюма»	Наталія Міняйло	Портретний
14	25 квітня 2022	«Чому не у всіх українців буде ПТСР»	Артем Осипян	Проблемний

Як бачимо, найбільшу кількість нарисів, які розкривають проблему втрати житла та життя українців поза війною, склали проблемні нариси. У

загальній кількості ця категорія має 8 проблемних нарисів (57.14%). 4 нариси містили портретний аналіз (28.57%) та 2 – художні нариси (14.29%).

На рис. 3 подано відсоткове співвідношення видів сюжетних нарисів.

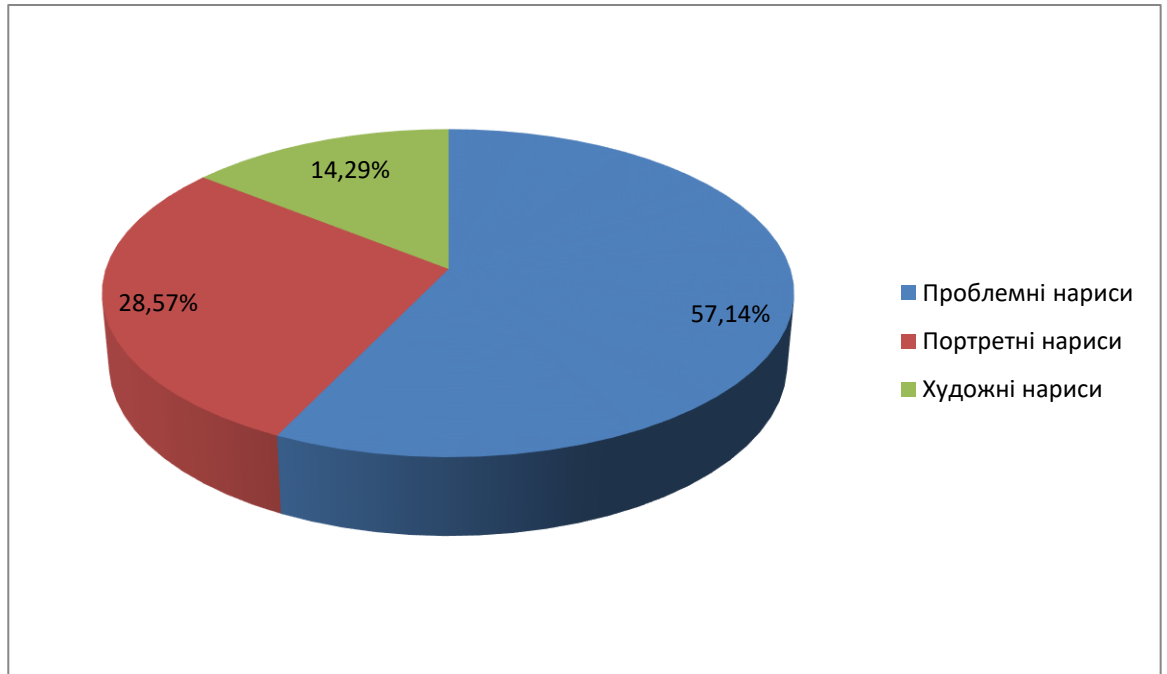

Рис. 3. – Відсоткове співвідношення видів сюжетних нарисів

У процесі аналізу ми встановили, що найбільш затребуваною темою у текстах сучасних ЗМІ є тема втрати житла через воєнні дії на території України. Слід зазначити, що ця тема склала 20% з аналізованих проблемних текстів-нарисів. Деякі статті подають декілька проблем одночасно. Наприклад, у статті «Як вступити чи продовжити навчання за кордоном під час війни» показана не лише проблема освіти, а й проблема житла для студентів та їхніх сімей, яке забезпечує заклад.

Найчастіше автори використовують саме проблемний нарис при розгляді питання втрати житла та життя українців після війни. Саме тому вважаємо, що проблемний нарис у рамках творчого проєкту: «Втратити свій дім: життя після війни» є досить актуальним.

3. СПЕЦИФІКАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

Творчий проєкт «Втратити свій дім: життя після війни» являє собою власний авторський проблемний нарис, який складається з трьох блоків. У роботі ми розглянули такі важливі проблеми: виживання людей, які ще за часів війни повертаються у свої рідні зруйновані домівки та намагаються їх відбудувати; сум та відчай людей, які тікають за кордон і намагаються бути корисними Україні, не дивлячись на відстань.

Основна мета нашого творчого проєкту – дати людям віру у те, що український народ дуже працелюбний, і ми зможемо повернути своє життя, не зважаючи ні на що!

У першому нарисі «Квіткова втіха на руїнах» мова йдеться про жінку, яка втратила дім в Україні через війну та знаходить втіху у квітах. Мова йде про силу волі рухатися вперед, не дивлячись ні на що.

Багато тих, хто виїхав через війну зі своїх зруйнованих домівок, повертаються назад і намагаються повернути своє життя, радіти тому, що приносило задоволення у мирні часи і не падати духом.

Другий нарис «Бути корисним, не дивлячись на відстань» присвячена історії жінки, яка виїхала із розтрощеного Маріуполя закордон та допомагає українцям, надаючи їм психологічні консультації онлайн, переживаючи знову і знову той жах, від якого вона змогла вирватися.

Також було затронуто тему «На що очікувати після війни», і ми з упевненістю можемо сказати, що з такою працелюбною, сильною нацією ми зможемо відбудувати усі зруйновані будинки і зруйновані міста! Все буде Україна!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навчальний посібник / Вайшенберг. – К. : Академія української преси, 2004. – С. 161-187.
2. Гусева О. Внутрішньожанрова типологія нарису / О. Гусева // Вісник книжкової палати. – 2015. – Вип.2. – С. 49–52.
3. Гусева О. О. Подорожній нарис і тревелог : аспекти комунікації / О. О.Гусева // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. – 2018. – Вип.1 (33). – С. 56–61.
4. Гусева О. О. Своєрідність нарисового жанру та його співвідношення з іншими документальними жанрами / О. Гусева // Вісник книжкової палати. – 2014. – Вип.8. – С. 1–3.
5. Гусева О. О. Сучасний подорожній нарис: особливості трансформації старого жанру / О. О. Гусева // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. – 2014. – Вип.39. – С. 221–226.
6. Дубін Б. Слово – лист – література: Нариси про соціологію сучасної культури / Б. Дубін // М. : Новий літературний огляд. – 2001. – Вип.26. – 416 с.
7. Журналістські стандарти: інформаційна довідка [Електронний ресурс] // Інститут масової інформації. – Режим доступу : http://imi.org.ua/journalist_monitoring/32372-jurnalistski-standartiinformatsiyna-dovidka.html
8. Іващук А. Трансформація жанру нарису у нових медіа/ А. Іващук// Вісник Львівського університету. Серія журналістика. – 2019. – Вип. 46. – С. 297–303.
9. Мельникова О. С. Сучасна публіцистика/ О.С. Мельникова // Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. – 2016. – Вип.3. – 61 с.
10. Михайлин І. Л. Основи журналістики: навчальний посібник / І. Л.Михайлин – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 284 с.

11. Новинне інформаційне інтернет-видання «Українська правда». – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua>
12. Сніжко О. Жанрова система публіцистичних текстів/ О. Сніжко// Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. – 2011. – Вип.26. – С. 237–239.
13. Тертичний О.О. Жанри періодичної преси. Проблемний нарис / А. А.Тертичний // Навчальний посібник. – 2011. – 235 с.
14. Якуба О. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах / О. Якуба / Жанр нарису в творчому доробку Юрія Ярмаша. – 2013. – Вип.27. – С. 458–466.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

«ВТРАТИТИ СВІЙ ДІМ: ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ»

Квіткова втіха на руїнах

Життя людини протікає якимись своїми законами. Багато чого залежить від тебе. А є такі моменти, події, які попередити і вплинути на які неможливо. 24 лютого 2022 року не хотілося вірити в це, але війна розпочалась. Ось так, через одну людину, яка вирішила таким кровавим методом задовольнити себе, багато моїх співвітчизників залишились без житла. У рамках проєкту «Втратити свій дім: життя після війни», хочу розповісти історію своєї дуже близької знайомої.

Жінка, яка втратила свій дім на українській війні, знаходить надію у квітах, які пережили знищення.

Ганна Шевченко любила садівництво біля свого будинку в Ірпені. Місто знаходиться за межами столиці України – Києва. 35-річна шкільна вчителька відчула заспокійливий ефект, доглядаючи за своїми рослинами, квітами та деревами.

Ганна втекла з Ірпеня десь 10 березня разом з іншими членами родини, оскільки російські військові активізували наступ, намагаючись захопити Київ. Її батько залишився, сподіваючись врятувати сімейний будинок. Але він також був змушений піти, коли російські обстріли посилювалися і наблизилися до околиць.

Під час конфлікту зруйновано більшу частину будинку. Нещодавно Ганна Шевченко повернулася в Ірпінь. Основна частина будинку була вирівняна із землею.

Перед поверненням знайомі Ганни вислали фото зруйнованого будинку, який її дідусь і бабуся побудували «цеглинка за цеглиною».

«Я намагалася підготуватися до того, щоб побачити це на власні очі», — розповіла мені Ганна. «І ось наступної миті – я подивилась і побачив квіти».

Ганна могла побачити кілька живих квітів, за якими сумлінно доглядала в щасливі часи. Серед них була невелика група нарцисів і маленька півонія, що піднялася над руйнуванням. Деякі були пошкоджені, але не зламані. Її тюльпани почали цвісти.

«Це було нове життя», — сказала вона. «Тому я намагалася врятувати свої квіти». Довгий шматок бетону тепер слугує захистом для півонії, у якій виросло нове листя.

З початком весни родина Шевченків вже заплатила велику ціну у війні Росії проти України. Того ж дня, коли вони втратили будинок, батько Ганни втратив ногу від вибуху, намагаючись втекти з Ірпеня. Її батько – чоловік за 60, який був дуже активним і любив кататися на велосипеді, зараз майже не виходить з квартири, у якій перебуває після виписки з лікарні.

Батько ще не бачив, що сталося з його домом. Він також не бачив свого велосипеда, який лежить розбитий під битою цеглою на ділянці, де раніше був його палісадник.

Ганна Шевченко розповіла, що дідусь і бабуся побудували одну частину будинку для її матері, а потім добудували іншу частину для її дядька, в якому вона жила. Прибудова будинку була пошкоджена, але не повністю зруйнована. Дивлячись на завали, Ганна думала, чи можна щось врятувати, чи треба весь будинок зруйнувати й відбудувати.

Незважаючи на всі руйнування та серйозні поранення її батька, Ганна Шевченко каже, що принаймні члени її родини живі. Тепер, коли вона спостерігає, як нове життя з'являється із землі посеред такої кількості руйнувань у вигляді квітів, це дає їй надію на майбутнє.

Любов до життя спонукає людей до великих звершень. І ми, український народ, відбудуємо усі зруйновані будинки і зруйновані міста!

Бути корисним, не дивлячись на відстань

Після початку війни в Україні багато країн з радістю дають притулок українцям. Олена вирішила поїхати з міста, хоча вся її сім'я залишилася у Маріуполі. Олена, рятуючись від війни, перетнула кордон у Дорогуську на Люблінщині. Вона опинилася в будинку польської родини. Разом із сином та 6-річною донькою отримала, як сама каже, велику турботу та підтримку. Але, не дивлячись на це, жінка хоче повернутися додому... А дому немає.

Олена у мирні часи працювала психологом у Маріуполі. Наразі, будучи у Польщі, вона проводить безкоштовні онлайн консультації для постраждалих від війни українців. Якщо людина має можливість сплатити за консультацію, Олена не відмовляється, і частину грошей висилає на допомогу ЗСУ. Вона хоче залишатися корисною для українців у цей важкий період, що дуже важливо.

«Мені часто на сторінку в інстаграм пишуть люди, яким вдалося вижити. Я кожен день читаю історії про тортури, зґвалтування та вбивства. Я не могла бути осторонь, і все що можу зробити – надавати безкоштовні психологічні консультації».

За словами Олени, люди в Україні все більше страждають від наслідків напруженої ситуації в конфлікті з Росією. У деяких людей відроджуються старі травми. «Багато людей запитують себе: коли потрібно тікати, коли конфлікт загострюється, які критерії є правильними для цього рішення?» Діти також є великою темою в терапії та групових заняттях: «Як сказати їм, що, можливо, доведеться покинути батьківщину? Як говорити з ними про війну?»

Крім того, економічна ситуація в Україні стрімко погіршується. «Вартість життя постійно зростає, і багато хто вже не знає, що робити далі, це викликає посилення страху перед майбутнім і депресії» – пояснила Олена.

Як стверджує жінка, ми зможемо подолати усі труднощі, адже український народ - незламний!

На що очікувати після війни

В Україні зараз така ситуація, коли російські фашисти знищують наші будинки разом з книгами, сімейними реліквіями, ніби стираючи усе життя... А скільки людей загинуло під завалами своїх будинків! Такого жахіття, як у Маріуполі, Бучі, Ірпені, Гостомелі уявити навіть страшно.

Нам слід пам'ятати, що усе погане рано чи пізно закінчиться. Люди повернуться додому, почнуть відбудовувати свої будинки, вулиці, міста.

На Європейській раді 24 та 25 березня лідери ЄС підкреслили відданість ЄС у підтримці українському уряду, задоволенні його невідкладних потреб та відновленні демократичної України після завершення війни. З цією метою лідери ЄС погодилися створити Трастовий фонд української солідарності та закликали до негайного початку підготовки.

5 травня 2022 року у Польщі та Швеції відбулася міжнародна донорська конференція з України. Конференція є відправною точкою для Трастового фонду української солідарності що до залучення фінансування для гуманітарної допомоги, короткострокових потреб у ліквідності та реконструкції.

Іноземні волонтери з усього світу їдуть допомагати Україні. Людей об'єднує думка та віра в те, що війна закінчиться і українці зможуть жити у незалежній, відбудованій країні!

Потрібно залишатися сильним і не опускати руки. Весь світ захоплюється Україною, і ми подолаємо всі труднощі. Підтримка всього світу, любов до життя надає нам сил, і ми обов'язково повернемося до щасливого життя!

ВИСНОВКИ

У процесі написання бакалаврської роботи ми опрацювали теоретичну частину і з'ясували, яке місце займає нарис серед інших журналістських жанрів. Також проаналізували контент інформаційного інтернет-видання «Українська правда», щоб з'ясувати, до якого з трьох видів нарисів частіше вдаються журналісти при написанні статей.

Аналізу підлягали матеріали, які виходили протягом березня-квітня 2022 року. Загальна кількість проаналізованого матеріалу налічує 139 статей різної тематики.

Ми з'ясували, що лише 5% із них належать до художнього нарису, 39% – до художнього та 56% – до проблемного нарису. Аналіз дає нам підстави вважати, що проблемний нарис у зв'язку з воєнним часом є найбільш затребуваним жанром у журналістиці.

У інтернет-виданні «Українська правда» за змістом тематики 20% склали нариси, які висвітлюють питання втрати житла. Слід зазначити, що усі теми аналізованих текстів розглядаються крізь призму війни.

Наступним кроком був аналіз саме проблемних нарисів, які описують проблему втрати житла, що являє великий інтерес у нашому дослідженні. Ця категорія склала 57.14% аналізованих нами проблемних нарисів.

Таким чином, ми прийшли до висновку, що найчастіше автори використовують саме проблемний нарис при розгляді втрати житла та життя українців після війни.

На основі нашого моніторингу ми виявили, що проблемний нарис є досить актуальною темою. У рамках творчого проєкту ми створили авторський інформаційний продукт у жанрі нарисів на тему: «Втратити свій дім: життя після війни». Матеріали висвітлюють досить актуальні проблеми сьогодення.

Перша історія – про жінку, яка через війну залишила свій будинок в Ірпені, але все ж повернулася, побачивши, що він майже повністю знищений. Жінка потроху відбудовує житло та знаходить відраду у квітах. Коли вона спостерігає, як нове життя з'являється із землі посеред такої кількості руйнувань у вигляді квітів, це дає їй надію на майбутнє.

Друга історія присвячена дівчині, яка із сім'єю виїхала до Польщі. Переживши жах від бомбардувань у Маріуполі та дивом залишившись живою, вона розуміє, що безліч жінок мають великі психологічні проблеми через насилля, зґвалтування, стресовий розлад. Маючи психологічну освіту, Олена надає безкоштовні консультації. У разі, коли людина може віддячити фінансово, частину грошей Олена відправляє на допомогу ЗСУ. Будучи на відстані, жінка прагне залишатися корисною в Україні.

Творчий проєкт «Втратити свій дім: життя після війни» може бути надрукований у будь-якому інформаційному інтернет-виданні або газеті, бо зможе дати людям віру у те, що український народ дуже працелюбний, і ми зможе повернути своє життя, не дивлячись ні на які труднощі.

Мету кваліфікаційної роботи ми виконали. Вважаємо, що наші матеріали висвітлюють актуальні питання сьогодення і стануть у пригоді при вивченні журналістських дисциплін.